

**WATER
PROOF**

Stelt u zich eens voor: u zit al een jaar met uw gezin in een tent op de Drentse hei, met een beetje zakgeld, zonder bezittingen, tv, internet, vrienden en collega's. De gevolgen van de grote overstroming, die al meer dan een jaar geleden plaatsvond, zijn nog steeds goed zichtbaar. Men is nog altijd bezig de Randstad leeg te pompen, maar er is slechts capaciteit om één centimeter water per dag weg te sluizen. Er wordt hard gewerkt aan de wederopbouw, maar niemand weet hoe lang het nog gaat duren...

Waterproof

1

Er leven in ons land miljoenen mensen onder de zeespiegel en in het stroomgebied van grote rivieren. Duinen, dijken en keringen beschermen ons tegen het water. Ons klimaat verandert echter: er valt meer neerslag, de zeespiegel stijgt en de rivieren moeten steeds meer water afvoeren. Nederland is door deze veranderende omstandigheden minder veilig. Het gevaar voor overstroming groeit. Klimaatverandering kan leiden tot lichte wateroverlast, maar ook tot een ramp van nationale omvang waarbij delen van ons land onder water verdwijnen.

In deze folder vindt u allerlei informatie over overstromingen. Hoe ontstaan ze? Wat zijn de gevolgen? Wat doet de overheid in een dergelijke situatie, en heel belangrijk, wat kunt u zelf doen? Want rampen vallen niet te plannen, maar voorbereidingen wel...

Ons klimaat verandert. De afgelopen jaren is daar gelukkig steeds meer aandacht voor. Maar wat zijn de gevolgen van deze verandering en waarom zijn ze juist voor ons land zo belangrijk?

Klimaat verandering

2

Om te beginnen zorgt klimaatverandering voor het stijgen van de zeespiegel. Het KNMI heeft berekend dat door het toenemen van het smeltwater de zeespiegel deze eeuw tussen de 32 en 85 centimeter zal stijgen. De zeespiegelstijging alleen zorgt er (nog) niet voor dat het land kan overstromen. Het zijn vooral hele hoge golven en extra hoge waterstanden die het laatste duwtje geven voor een overstroming. De stijging van de zeespiegel zorgt er wel voor dat er steeds minder extreem weer nodig is voor een overstroming. De zee wordt hoger, dus steeds lagere golven kunnen over de dijken slaan.

Maar overstromingsgevaar komt niet alleen uit zee; in de regio Rotterdam-Rijnmond kunnen ook de rivieren buiten hun oevers treden. In een warmer klimaat verandert namelijk ook de neerslag. Voor de zomerperiode worden flinkere

plensbuien verwacht en ook in de wintermaanden wordt het natter. Bovendien komt meer water via de Rijn en de Maas naar Nederland omdat in de bergen meer regen valt en minder sneeuw. Steden of dorpen die aan een rivier liggen, lopen dan kans te overstromen, waarna het water zich een weg baant naar lager gelegen gebieden.

Overstromingen in het verleden

3

Het overheidsbeleid is gebaseerd op de watersnoodramp van 1953. De combinatie van een zware storm en springvloed zorgde er toen voor dat grote delen van Zeeland en Zuid-Holland onder water verdwenen; 1800 mensen kwamen om het leven en 70.000 mensen werden geëvacueerd. Direct na de ramp werd de zogenaamde Deltacommissie ingesteld die vaststelde wat er moest gebeuren om een volgende watersnoodramp te voorkomen. De Deltawet uit 1958 leidde tot grootschalige bouwwerken en versterkingen langs de kust. Hoewel de watersnoodramp van 1953 ook aanleiding was om de rivierdijken te versterken, werd hier pas vaart mee gemaakt na de bijna-rampen in 1993 en 1995. Door enorme

regenval kwamen toen grote stukken land onder water te staan. Naar aanleiding van deze overstromingen werden de rivierdijken versterkt.

Wat er precies gebeurt bij een overstroming, is moeilijk te voorspellen. Het hangt onder meer af van de snelheid en de kracht van het water, de waterhoogte en de omvang van het overstroomde gebied.

De gevolgen van een overstroming

4

foto: Hans Werlemann

Het gebied dat achter de doorgebroken dijken ligt, zal het eerst onderlopen. Vervolgens stroomt het water naar lager gelegen gebieden. Of het gebied waar u woont onder water komt te staan, is afhankelijk van waar de dijk het begeeft en hoe hoog uw woning ligt.

Maar ook als uw huis niet onder water loopt, ondervindt u hinder van een overstroming. Zo kunnen - als de riolering niet goed meer functioneert - straten blank komen te staan. Het water wordt niet of nauwelijks afgevoerd omdat de op stroom werkende pompen niet meer werken. Iets simpels als de

wc doortrek-

ken zal dus niet meer gaan.

Ook de rioolzuiveringsinstallaties werken niet meer, wat betekent dat er ongezuiverd rioolwater door de straten stroomt. Dit veroorzaakt natuurlijk een enorme stankoverlast en een slechte hygiënische situatie die weer een bedreiging vormt voor de volksgezondheid. Problemen waar u op dat moment niet heel veel aan kunt doen. Toch kunt u door een paar simpele dingen te regelen zich wel degelijk voorbereiden op een overstroming.

Elektriciteit

Bij een overstroming is de kans groot dat de stroom uitvalt; de lokale stroomverdeelkast in de straat

werkt namelijk al niet meer als het water 25 centimeter hoog staat.

Apparaten als de televisie en de computer doen het dan niet meer, waardoor het lastig is om aan informatie te komen. Het is daarom belangrijk om een radio op batterijen in huis te hebben, zodat u Radio Rijnmond (93.4 FM) kunt ontvangen.

Drinkwater

Schoon drinkwater is één van onze eerste levensbehoeften. Door een overstroming kan de watertoevoer worden afgesloten of drinkwater vervuild zijn. Dan is het dus niet

meer mogelijk om uit de kraan te drinken of jezelf te wassen. Het is daarom verstandig om een voorraad water in huis te hebben: drie liter water per persoon per dag, voor drie dagen.

Gas

Gas zal niet zo snel worden afgesloten. Het is dus nog mogelijk om water te koken of het eten op te warmen. Mocht er water uw huis instromen, is het toch raadzaam om zelf de gaskraan dicht te draaien.

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom investeert de overheid flink in versterking van dijken en duinen. Daarnaast worden er speciale gebieden geschikt gemaakt om een teveel aan water op te kunnen vangen.

Wat doet de overheid?

Mochten bepaalde dijken bij hoog water te veel onder druk komen te staan, dan kan het water worden weggeleid naar polders waar geen mensen wonen. Ondanks al deze voorzorgsmaatregelen bestaat toch de kans dat mis gaat. Daarom is er nu al veel contact tussen waterschappen, gemeentes en hulpdiensten (politie, brandweer, ambulance). Zij oefenen regelmatig wat ze moeten doen bij een overstroming.

In het uiterste geval kan de overheid besluiten om bewoners uit een risicogebied te evacueren.

Het probleem is echter dat het heel lastig te

voorspellen is of een gebied ook daadwerkelijk overstroomt. Dit is namelijk afhankelijk van verschillende factoren, zoals de sterkte van een dijk en de kracht van een storm. Vaak wordt slechts kort van tevoren duidelijk dat een situatie levensbedreigend is. Dan is het al te laat om nog mensen uit het mogelijke rampgebied te verplaatsen; om een evacuatie goed te laten verlopen, moet deze al enkele dagen van te voren in gang worden gezet. De overheid zal dus soms het zekere voor het onzekere nemen en een evacuatie in gang zetten, ook al is nog lang niet zeker of een gebied daadwerkelijk zal overstromen.

5

Het water kan namelijk apparaten die op gas zijn aangesloten meesleuren, waardoor explosiegevaar ontstaat. Dit zorgt voor gevaarlijke situaties en bemoeilijkt de wederopbouw na de ramp.

Telefoon

Tijdens en na een ramp is er druk telefoonverkeer: iedereen wil namelijk weten wat er aan de hand is en of familie en vrienden het goed maken. Gevolg: het telefoonnet raakt overbelast. Bel zo min mogelijk en luister voor informatie naar Radio Rijnmond (93.4 FM)

Verkeer

Tijdens een overstroming zullen wegen, rails en tunnels onder water komen te staan. Ook kan door storm allerlei troep op de weg liggen. Straten en wegen zijn moeilijk begaanbaar; hierdoor kunnen extreem lange files ontstaan. Mocht u dus noodgedwongen de weg op moeten, neem dan een noodpakket mee; een handige checklist vindt u op de uitvouwpagina.

De overheid helpt dus overal waar mogelijk. Toch bent u tijdens een overstroming in eerste instantie op uzelf aangewezen.

Wat kunt u zelf doen?

Door een paar simpele voorbereidingen te treffen, staat u er tijdens een overstroming een stuk beter voor.

Vóór een overstroming:

- ~ Zorg dat u een radio op batterijen heeft.
- ~ Stel uw radio in op de regionale rampenzender: Radio Rijnmond 93.4 FM.
- ~ Zorg dat u een noodpakket in huis heeft (zie uitvouwpagina).
- ~ Bedenk bij wie u terecht kunt als u uw huis zou moeten verlaten vanwege overstromingsgevaar.
- ~ Zoek een alternatieve route om daar te komen, omdat bij evacuatie mogelijk veel wegen vol staan.

Tijdens een overstroming:

- ~ Luister naar de rampenzender en kijk op www.crisis.nl.
- ~ Volg de aanwijzingen van de overheid en hulpverleners op.
- ~ Als het mogelijk is: sla waardevolle spullen op een droge plaats op.
- ~ Als u niet weg kunt: ga naar het hoogste punt in uw huis en neem uw radio op batterijen en noodvoorraad mee.

Waar vindt u meer informatie?

www.crisis.nl

Op www.crisis.nl leest u hoe u zich kunt voorbereiden op een overstroming en wat u in een noodvoorraad en evacuatiepakket stopt.

www.risicokaart.nl

De provinciale risicokaart geeft een totaaloverzicht van risico's in uw woon- en leefomgeving, waaronder het mogelijke overstromingsgebied.

www.ahn.nl

Op deze site kunt u zien hoe hoog u woont. Door uw adres in te typen krijgt u een gedetailleerd overzicht van welke gebieden en gebouwen hoog zijn gelegen.

www.rtvrijnmond.nl

Op deze site vindt u bij een (dreigende) ramp de laatste informatie.

www.veiligheidsregio-rr.nl

Hier vindt u meer informatie over de samenwerkende hulpdiensten van de overheid.

